

ספר יסוד ציון

הלכות פסוקות, הנהגות ישרות
מנהגים טהורים ואורחות חיים

עם ביאורים נבחרים ומקורות חצובים
ממעיינות טהורים
מגאוני הפוסקים ראשונים ואחרונים
והמקובלים המובהקים

בעניני
ימי השובבי"ם

כתבתיו וחיברתיו בחסדי ה' יתברך וחמלתו עלי
הצב"י בן ציון מוצפי יצ"ו
בן להגאון הצדיק והעניו, מושיען של ישראל
המקובל הרב סלמן מוצפי זצ"ל וזיע"א
חסידי קדישא לישראל

י"ל ע"י מכון "בני ציון"
כסלו ה'תשע"ח

תוכן הפרקים

9	הקדמה
21	דבר המכון
25	סדר פדיון תיקון העוונות - מכת"י רבנו ציס"ע ח"ר סלמן מוצפי זיע"א
49	מעשה רב

שער א ◊ ימי השובבי"ם ומנהג תיקון התעניות

ג	פרק א ◊ מנהג תיקון תעניות
---	---------------------------

שער ב ◊ עצות והנהגות למניעת פגם הברית

סט	פרק ב ◊ לימוד תורה
פב	פרק ג ◊ שמירת העיניים והמחשבה
קטו	פרק ד ◊ שמירת הלשון
ריט	פרק ה ◊ מידות
רלה	פרק ו ◊ ענייני אכילה ושינה
רנו	פרק ז ◊ סגולות

שער ג ◊ עצות והנהגות לתיקון פגם הברית

רסט	פרק ח ◊ לימוד תורה
רצט	פרק ט ◊ מידות והנהגות שונות

פרק י	◇	דרך קיום המצוות	שכג
פרק יא	◇	תפילה	שלב
פרק יב	◇	תיקוני מצוות שונים	שעב
פרק יג	◇	ענייני אכילה	תג
פרק יד	◇	ענייני שבת קודש	תט
פרק טו	◇	ענייני מועדים	תלא
תיקון היסוד			תמוג
קיצור ההלכות			תפג
מפתחות			תקא

תוכן הענינים

שער א ◊ ימי השובבי"ם ומנהג תיקון התעניות

פרק א ◊ מנהג תיקון תעניותג

ימי השובבי"ם וג' מחיקת פגם החטא על ידי תענית ו' מנהג התעניות וג' מקור תועלת התענית וט' מנהג התעניות בשנה מעוברת וכו' תענית ללא תשובה וכו' קבלת תענית וכו' לבישת שקולגו קריאת פרשת "ויחל" ונשיאת כפיים במנחה של התענית ומב' תלמיד-חכם וכו' אם מועיל לפדות תענית ומח' שיעור פדיון תענית ונא' מי הראוי לעשות תיקונים אלו ופרסום התיקונים ונב' "מנהג" שליחת שמות לצורך "תיקון" ונח' קריאת תהלים ונט' מנהג "יום תענית דיבור" בקריאת תהלים ללא הבנה וסג'

שער ב ◊ עצות והנהגות למניעת פגם הברית

פרק ב ◊ לימוד תורהסט

ביטול תורה וסט' עסק התורה קודם השינה ועא' קביעות למצוות ולתורה ועב' לימוד קבלה לאנשים שאינם הגונים ועו'

פרק ג ◊ שמירת העיניים והמחשבהפב

שמירת העיניים ופב' ישא אשה בבחורות וצב' הרחקה מהבטה בעבודה זרה ומכניסה למקומה וקד' שמירת המחשבה וקז' ציור שם הוי"ה נגד עיניו וקי' דמות דיוקן אביו או רבו וקיב' שמירת אוזניו וקיג'

פרק ד ◊ שמירת הלשוןקטו

קדושת הפה ושמירת הדיבור וקטו' שמירת הלשון וקנז' זהירות בברכות וקמב' זהירות משקר ומהפרת הבטחה וקמג' שיחה עם האשה וקנא' זהירות מדיבור בבית-הכנסת וקנד' זהירות מקללה וקעב' זהירות מנדרים ושבעות וקעו' נבלות פה וקעט' פתיחת פה לשטן וקפג' דיבור בלשון נקיה וקצב' לבשר בשורות טובות ולא רעות וקצד' זהירות מתלונה על הנהגת הבורא ור' זהירות מגנות ארץ-ישראל וריא'

פרק ה ◇ מידות ריט
כעס וריט הרחקה מעצבות ואנחה ורלו מעלת מידת הבושה ורלגו

פרק ו ◇ ענייני אכילה ושינה רלה
ברכות כתיקנן ורלה זהירות מאכילה גסה ורלזו עסק התורה קודם השינה ורמו הכנת מקום השינה ורמו שינה בטלית קטן, והסתכלות בה ורמגו שינה יחידי בלילה ורמה וקריאת-שמע שעל-המיטה ורמה ציור שם השם ורנגו צד השכיבה ורנדו

פרק ז ◇ סגולות רנו
סגולה לילד הנולד שישמור בריתו ורנו לחש לבטל התאוה ורסו פסוקים המסוגלים למניעת פגם הברית ורסבו שלא יפרוץ גדר ורסבו

שער ג ◇ עצות והנהגות לתיקון פגם הברית

פרק ח ◇ לימוד תורה רסט
עסק התורה מכפר עוונות ורסטו תורה לשמה ורעגו חידושי תורה ורעו לימוד משנה ורפו קריאת זוהר ולימוד תורת הסוד ורפבו לימוד בלילה ובליל שישי ורפון לכבד ולהחזיק תלמידי חכמים, וחינוך בניו לתורה ורצאו ללמד פושעים דרכי התורה והמצוות ורצו

פרק ט ◇ מידות והנהגות שונות רצט
מידת הענווה והשפלות ורצטו שמיעת חרפתו ושיאו מעלת היסורין ושידו יתרחק ממושב ליצים ושקרנים ורצטו שלא לבייש שום אדם ורצטו ירבה שלום ושיזו לימוד סגוריא ושכו הודאה על נס ושכאו

פרק י ◇ דרך קיום המצוות שכג
קביעות למצוות ולתורה ושכג זריזות לדבר מצוה ושכדו מעלת הטירחה וההזעה בקיום המצוות ושכה שמחה בקיום מצוות ושכו

פרק יא ◇ תפילה שלב
מעלת הטבילה ושלב השלמת אמנים, קדושות, קדישים, ברכות ושמוגו עשרה ראשונים ושדמו עניית "יהא שמיה רבא" ושמיעת דרשת החכם ושמוו קביעת מקום לתפילתו ושמוו הנחת תפילין וכריכתן ושמוטו סדר התפילה ושנו צדקה ב"ויברך

דוד | שנב | שירת הים | שנו | קריאת שמע | שנט | סמיכת גאולה לתפילה | שס | תפילה בכייה | שסב | ברכת תקע בשופר | שסו | פסוקים המסוגלים לכפרת פגם הברית | שסח |

פרק יב ◊ תיקוני מצוות שונים שעב

וידוי בכייה | שעב | צדקה | שעה | הדלקת נרות בבית-כנסת | שעז | תיקון-חצות | שעה | קברי צדיקים | שפד | סנדקאות | שפח | כיסוי הדם | שצב | הסתכלות בדברי קדושה | שצג | בכיה על פטירת אדם כשר או צדיק | שצד | מנהגי הפטירה וההספד | שצו |

פרק יג ◊ ענייני אכילה תג

נטילת ידיים | תג | שירי המוציא וכבוד אוכלים | תדו | זהירות בברכות | תוו |

פרק יד ◊ ענייני שבת קודש תט

קריאת שנים מקרא | תט | סגולת האיזוב | תיא | תפילת מנחה של ערב שבת | תיג | ריבוי נרות לכבוד שבת | תיד | שמירת שבת ויום-טוב כהלכתם | תטו | עונג שבת | תיז | אמירת "ויכולו" | תיט | סגולת אמירת "בריך שמי" | תכו | הקמת ספר-תורה והסתכלות בספר-תורה | תכב | עליה לתורה | תכד | כוונה בברכת החודש | תכז | מוסף | תכה | סעודה רביעית | תל |

פרק טו ◊ ענייני מועדים תלא

ספר "כל נדרי" | תלא | וידוי בשעת "כל נדרי" | תלג | תפילה לתיקון עוון קרי בימים נוראים | תלד | קריאת פרשת "אחרי מות" ביום הכיפורים | תלו | ספירת העומר | תלח | קריאת קינות בתשעה-באב | תמא |

להצלחת ושמירת
יעקב והרך הנולד בני אורית חביבה הי"ו
ולרפואת גב אורית חביבה בת מינה תחי'
◊◊◊
לרפואת אריה בן מרסל הי"ו
נתרם ע"י משפחתו הי"ו
◊◊◊
לע"נ נר"ן
של יוסף בן בתיה ז"ל
נלב"ע כ"ב תמוז תשע"ו

הקדמה

"פִּי ה' יִסֹד צִיּוֹן וְבַהּ יִחְסוּ עַנְיֵי עַמּוֹ"

[ישעיה יד, לב]

ישמחו השמים ותגל הארץ, יגילו הצדיקים וישישו החסידים, ביום זה בו הגביר השם חסדו עלי ועל עמו ישראל, ויוצא לאור-עולם החיבור היקר והנפלא הזה, אשר רבים אומרים מי יראנו טוב" [תהלים ד, ז], ואין "טוב" אלא 'תורה' שנאמר [משלי ד, ב]: "כי לקח טוב נתתי לכם, תורתִי אל תעזובו" [ברכות ה, א], "טוב" הוא יסוד הנקרא "טוב" [זוהר לך לך פ"ב, ב]. על עמוד אחד העולם עומד, וצדיק שמו, שנאמר [משלי י, כה]: "וצדיק יסוד עולם", הטוב ההוא - הוא ברית קודש עליה נכרתו שלש עשרה בריתות [ברכות מח, ב], וכל העולם קיים עליה, וכשהיא נשמרת - הברכה מצויה, גם השפע וההצלחה יורדים על כל הבריות, והכל שמחים, כי המקווה להיעשות - הנה נהיה. אך כאשר אינה נשמרת חלילה, יש מניעת האור היורד מלמעלה למטה בקלקלה, מפני שנפגמו צינורות השפע והשתברו, ודרכי מצוות הקדושה לא נשמרו, "וימנעו רביבים ומלקוש לא היה" [ירמיה ג, ג], "ויהי השמש באה ועלטה היה" [בראשית טו, יז], וזה שורש לכל הגזירות, והבסיס לכל הצרות. יש הסובלים מקשיי פרנסה, ונהיו לבז ולמשיסה, ויש שאין מוצאים עבודה ותעסוקה, ושבתה השמחה בביתם, ואין כי אם קול דממה דקה. יש הסובלים מענייני חולי הגוף והבריאות, ומפזרים ממונם לאלפים ולמאות, ויש המחפשים רופאים ותרופות, "שֶׁפֶת הַסִּיר שְׁפֹת" [יחזקאל כד, ג]. יש הנכספים ומצפים לזרע של קיימא, בנים צדיקים בריאים ובעלי חכמה, יש המצפה לבת-זוג כשרה והגונה, ויש הממתין ומחכה לבחור הגון וחכם לבתו יפה כלבנה. יש הבוכה על בנו אשר לא הולך בדרך הנכונה, ויש אשר מתפלל ימים ולילות על אשתו שאינה נכנעת אל קונה. יש אשר ממתין שנים להיכנס לביתו אשר בנה, ונודד עם בני ביתו משכונה לשכונה, נע ונד בארץ עשרות שנים ללא הפוגה שנה אחר שנה, ולא ידע אנה פנה. יש אשר נודד הוא ללחם ולמלאכה, ממקום

למקום ומפינה לפינה, כי כך האלהים לידו אינה. יש אשר השלום בביתו עדיין לא מצא מקום מנוחה, ויש אשר נטל מקל נדודים למצוא לעצמו הרווחה. יש אשר ירדפוהו שונאים ומקטרגים ויגרמו לו אנחה, ויש אשר יפסיד ממונו אשר נתן ביד נוכלים ונפשו לארץ שחה. יש אשר הגיע לערוב ימיו, ובניו עדיין בביתו לא נשאו נשים ויושבים בביתו לטירחה, ונפשו כמהה לשמוע קול ששון וקול שמחה.

כל אלו מתרחשים מסיבה אחת, היא המונעת המשובה והנחת, ומורידה האיש לעברי פי-פחת, כי הוא בידי הוריד נפשו לשחת, ופגם בברית קודש היא הברכה האחת, עמוד שכל החכמה והעושר עומדים עליה פה אחד, כי היא יסוד התורה האחת, הרומזת למן במדבר, כנאמר [שמות טז, לג]: "קח צנצנת אחת", והיא המזון העיקרי בעולם שנברא במאמר אלוה אחד. וקיום העולם העומד על עמוד אחד, הוא היסוד המחבר את כל העולמות והספירות להיות אחד, ומעביר השפע לשכינה הקדושה - הספירה האחת, כי היא המחברת את האוהל להיות אחד, ובשמירתו - יסורו כל פועלי און מעל כולם ברגע אחד, ויכרתו כל המקטרגים והמשטינים פה אחד, ויתקיים העולם בשמירת חוק ומשפט אחד, כאשר יתקיים הפסוק [זכריה יד, ט]: "והיה השם למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה השם אחד ושמו אחד".

יסוד היסודות ועמוד החכמות - לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא כל נמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת הימצאו [רמב"ם יסודי התורה א, א]. והענין, כי היסוד הוא המשביר והצינור המרכזי לכל יסודות שבעולם, והוא הצינור העיקרי אליו נותן הבורא עיקר ותכלית אורו ושפעו, ואשרי המשיג אורו ותכליתו, ובו תלויה ידיעתנו את הבורא [ספר חרדים פרק א], ולעמו אשר בחר בנו מכל עם ונתן לנו התורה הוא מורה, והשומרו - את האלהים יהיה ירא, ובשם צדיק וישר יקרא, כי זוכה ומכלי ראשון הוא מערה, וממחצב קדמון וראשון כורה, ולא יהיה לו בן סורר ומורה. ולכן, צריך האיש הנלבב והירא אלקים לאזור כגבר חלציו, ולבוראו יהא קורא, שיחון אותו חכמה בינה ודעת, ואותו יורה עצה והנהגה לשמור בריתו, ולהציל מרדת לשחת נפשו היא דמו, בעודו מתהלך כאן בעולמו בכוחו ובאונן, ולתקן אשר קלקל ופגמו, בעודו בחיים ונשמתו עמו, אם בתעניות וצומו, אם בתיקון מעשיו והכנעת זממו, לפני בוראו למען שמו, ויכפר את שנכשל בחטאיו מנעוריו בלילו ויומו, ויחיש מפלט לנפשו ועצמו, לפדות חייו מפני

סדר תיקון העוונות

**בכת"י של ציס"ע חסידא קדישא לישראל
רבנו סלמן מוצפי זצוק"ל וזיע"א**

סדר פדיון תיקון העוונות

של הגאון הצדיק והעניו, מושיען של ישראל, חסידא קדישא לישראל,
רבנו סלמן מוצפי זצוק"ל וזיע"א

"תענית הפסקה" עם הרבנית

מנהג חסידים נוהג היה מור אבי ז"ל, להתענות בכל ימי השובבי"ם ולאכול בלילה. שישה שבועות רצופים בהם היה מכוון לכפר עוונות בית ישראל, בימים המסוגלים לכפרת העוונות. ובימי החלשותו התענה בימי שני וחמישי.

מקובלי דורו אמרו עליו, כי כל מעשיו, הנהגותיו, דרכיו והייחודים שעשה, היו אצלו מתוך ידיעה והבנה עמוקה במהות הדבר, על כל הנהגה שנהג וייחוד שכיוון - חקר את שורש הדבר, לדעת מה יהא בשמים ובארץ כתוצאה ממנו, והנהגה שלא הגיע לשורשה לא נהג בה עד שהגיע לתכליתה.

נוראים היו הסיגופים. תעניות רצופות, הפסקה, שני וחמישי, שובבי"ם, חודש אלו ועשרת ימי תשובה, הכל היו דבר שבגרה. פעמים שביום רגיל בא הצהריים ודבר עוד לא בא לפיו, ואם נשאר עוד כמה שעות לשקיעת החמה המשיך בתענית ולא אכל עד הלילה.

אפילו אנשי ביתו לא הרגישו בתעניותיו וסיגופיו, וכשפעם נחלה ובכל זאת עשה "תענית הפסקה" ג' ימים רצופים, חרדה הרבנית לשלומו, וביקשתו לחדול בנתיים מתעניות, אך הוא סירב. הרבנית, שהיתה מינקת אותה תקופה, איימה כי אם ימשיך בתעניתו תתענה היא עמו - אמרה ועשתה. ביום השני לתענית אמר לה: אני לא אפסיק תענית, ובאשר אלייך - מובטח לך שלא תינזקי בגללי כלל, והתינוק היונק, הוא ירוויח שיהיה יותר קדוש וכשר בזכותך.

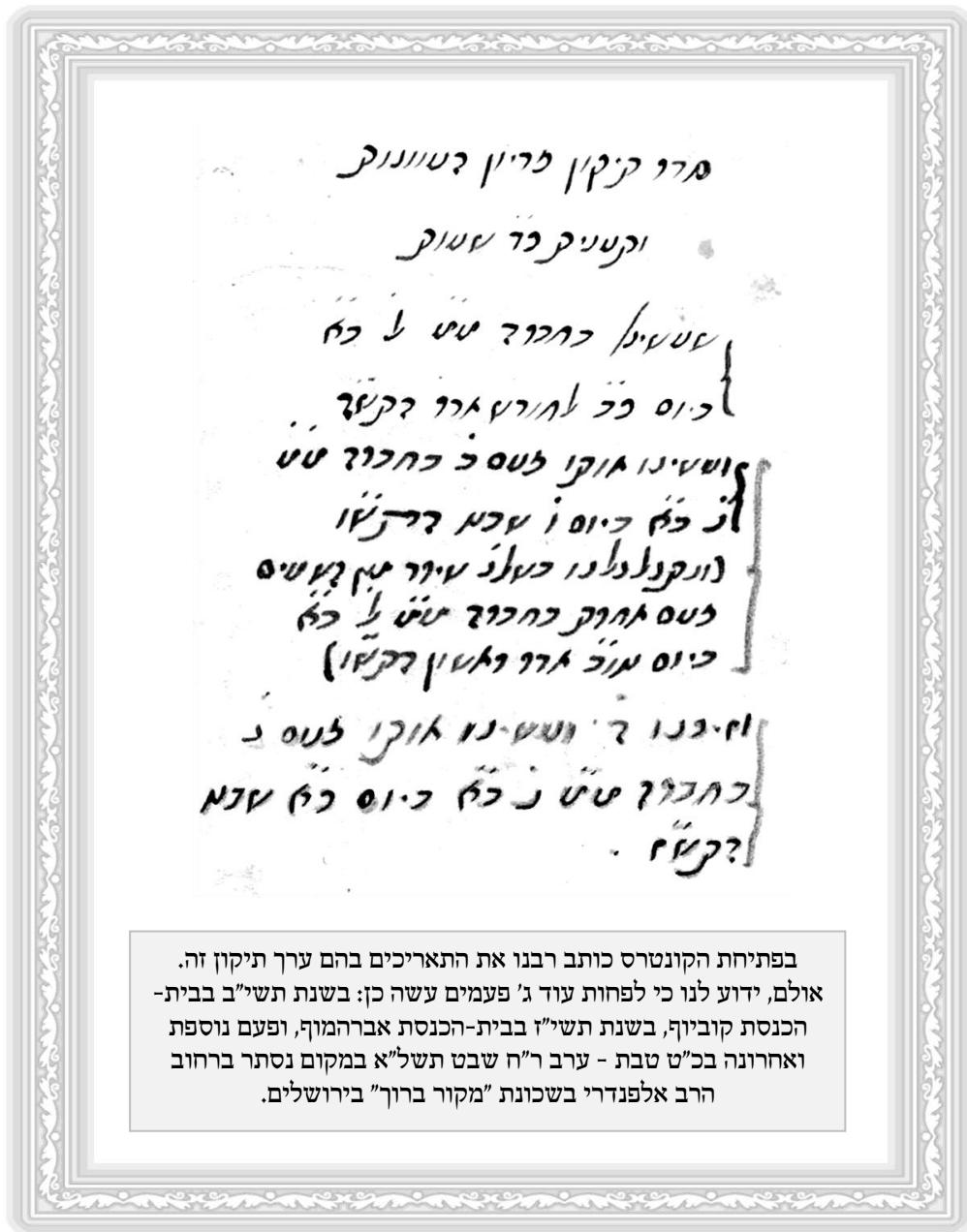
גדולה ההסתרה מהסיגוף

בשכר ג' זכה לג': בשכר "ויסתר משה פניו", זכה לקלסתר פנים

[ברכות סג, א]

תכלית הנהגתו בסיגופים היתה בהסתרה גמורה. מאוד הקפיד לבל יודע לאיש פְּרָטִי התנהגותו, ולבני ביתו ציוה שלא לספר לאיש על אורחותיו, כשהוא מוסיף מעשה בקשר לכך, שהיה ספק עמו ספק עם אחר, מבלי שיציין שמות בעלי המעשה: תלמיד חכם אחד קשור היה עם רבו קשר אמיץ בתורה ומעשים. תלמיד חכם זה נהג להתענות תעניות

(* מתוך ספר עולמו של צדיק פרק אחד עשר.)

בפתיחת הקונטרס כותב רבנו את התאריכים בהם ערך תיקון זה. אולם, ידוע לנו כי לפחות עוד ג' פעמים עשה כן: בשנת תשי"ב בבית-הכנסת קוביוף, בשנת תשי"ז בבית-הכנסת אברהמוף, ופעם נוספת ואחרונה בכ"ט טבת - ערב ר"ח שבט תשל"א במקום נסתר ברחוב הרב אלפנדרי בשכונת "מקור ברוך" בירושלים.

מעשה רב

עובדות והנהגות, חידושים וביאורים

מאת רבותי זצוק"ל ואדוני אבי עטרת ראשי זצוק"ל וזיע"א

אציגה לפניך, קורא נחמד, כמה מהנהגותיו של רבותי זצוק"ל ושל מור אבי ז"ל, אשר ראו עיני ושמעו אזני מפיו הקדוש ז"ל, כל השנה בכלל ובימי השוכבי"ם בפרט, המועילים לתיקון היסוד. כי אמרתי שהוא כמו חטא בנפשי שלא להעלות עלי-ספר מה שבאמתחתי, ומה ששכחתי, השם הטוב יכפר בעדי.*

ימי השוכבי"ם

הסכם פנימי עם הרבנית ע"ה לבל תגלה את הדבר, שלא יצטערו בני ביתם הדואגים לשלומי. [עולמו של צדיק סוף פרק ח, קונטרס דרך קדושים ט, א].

ב. ביום ערב ראש חודש שבט שחל בתוכם, היה עורך תענית בציבור, לציבור שלו אשר בחר אותם לאחד כיראי שמים ושומרים סוד, ומזהיר אותם לא לגלות לאיש את הדבר, כי היה מתרחק מפרסום עד קצה האחרון. והיו מתענים עשרים וחמש שעות, מתחילים בכ"ח לחודש מבעוד יום, ולומדים תורה כל הלילה כשהם בתענית, ולאחר

תעניות השוכבי"ם

א. מנהג חסידים נוהג היה מור אבי ז"ל, להתענות בכל ימי השוכבי"ם ולאכול בלילה. שישה שבועות רצופים בהם היה מכוון לכפר עוונות בית ישראל, בימים המסוגלים לכפרת העוונות. ובהחלשותו התענה שני וחמישי. אך בשנה האחרונה לחייו - בימי השוכבי"ם תשל"ד - קשה היה לו להמשיך ולהתענות כל היום, והחליט לטעום דבר מה בבוקר ולהישאר ללא אוכל עד שקיעת החמה. עשה מעין

* חלק ממעשה רב המופיעים כאן, כתבם רבנו המחבר שליט"א עבור הופעתם כאן, למרות שלא הוכנסו בתוך הספר, ועל כן אין להם מראה מקום לגוף הספר.

**שער א'
ימי השובבי"ם
ומנהג תיקון התעניות**

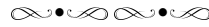
פרק א

מנהג תיקון תעניות

ימי השובבי"ם

א. הימים בהם קוראים בציבור את פרשיות השבוע: ש'מות, ו'ארא, ב'א, ב'שלה, י'תרו, מ'שפטים, העוסקים בשיעבוד מצרים ומתן-תורה, נקראים ימי השובבי"ם [שהם ראשי תיבות הפרשיות הנ"ל], והם ימים המסוגלים לתיקון פגם עוון הברית ודומיו, יותר מכל ימות השנה. ויש אומרים שגם הימים בהם קוראים בפרשיות: ת'רומה ת'צוה, מסוגלים לכך [נראה עוד להלן

סעיף ג לגבי שנה מעוברת].

ובטעם הדבר שימים אלו מסוגלים לכך יותר מכל ימות השנה, כתב רבנו האר"י ז"ל [שם], וז"ל: וטעם הדבר יתבאר לך ממה שביארנו בענין גלות מצרים, בחומר ובלבנים מה ענינו. ושם נתבאר, כי אותם שנשתעבדו בגלות מצרים, היו אותם הניצוצות של הנשמות שיצאו מאדם הראשון באותם ק"ל שנה שפירש מן אשתו, והיה מוליד שדין ורוחין על ידי טיפות קרי, וכל אלו ניתקנו בגלות מצרים ההוא. ולכן בזמן פרשיות אלו, יש בהם סגולה לקבל תשובת האדם המתענה בהם על עוון הקרי, ולכן הם

א. רבנו האר"י ז"ל בשער רוח הקודש [שער ז תיקון כז דף כג ע"א] כתב, וז"ל: "ענין השובבי"ם הנודעים, מנהג קדום בכל ישראל, להתענות ארבעים יום רצופים, שיש מן יום הראשון של פרשת שמות עד פרשת תרומה וקצת מן תצוה, ונתנו סימן בהם: "שובו בנים שובבים" ר"ת: ש'מות, ו'ארא, ב'א, ב'שלה, י'תרו, מ'שפטים. והנה עיקר התענית בהם בארבעים יום אלו, לא נתקנו אלא על עוון הקרי. וימים אלו מסוגלים להתענות בהם על הקרי יותר מכל ימות השנה". עכ"ל.